

روایت یک فاجعه

سال‌های زیادی از آن اتفاق ترسناک نگذشته است. در دل زندگی‌های عادی و روزمرگی، یک خانواده طعم استرس‌های روزانه را با هدف سرافرازی این خاک به جان خریدند تا به اصطلاح آب در دلمان تکان نخورد. فیلم هناس روایتگر زندگی شهید رضایی نژاد، دانشمند هسته‌ای کشورمان است که با یک زاویه جدید و کمتر دیده شده به آن پرداخته شده. به همین بهانه پای گفت‌وگو با کارگردان این اثر نشستیم تا از چالش‌های ساخت فیلم و سینما صحبت کند.

۱ از کدام سن بهتر است که هدف خود را پیدا کنیم؟

به نظرم نوجوانی بیشتر از این که زمان مشخص کردن هدف‌ها باشد، وقت و فرصتی برای کشف خود و استعداد و دغدغه‌هایش است. شاید این سن زمان مناسبی برای مشخص کردن یک هدف نباشد؛ به عقیده من، نوجوانی فصل خوبی برای از این شاخه به آن شاخه پریدن و آموزش و مهارت دیدن است. بعد از چندسالی که نوجوان به سمت جوانی پیش می‌رود، هم هدف اصلی خود را پیدا می‌کند و هم خود را در بسترهای فراوان خود را محک زده است. به شرطی نوجوان راه و مسیر اصلی خود را پیدا می‌کند که واقع بینانه به مسائل نگاه کند و به علاوه مریبان و راهنماهایی نیز در کنار او حضور داشته باشند.

۲ نوجوانی شما در چه دغدغه‌هایی و چطور گذشت؟

قطعا شرایط سنی و نوجوانی من با اکنون هزاران تفاوت دارد، به عقیده من امروز شرایط برای یک نوجوان که خود را کشف کند، بهتر است و می‌تواند با فضاها و امکاناتی که وجود دارد بیشتر آشنا شود. زمان ما اما این امکانات و این فضاهای استعدادیابی و کشف خود خیلی کمتر بود ولی مادر و پدرم که خدا آن‌ها را برای من حفظ کند، خیلی به من در این زمینه کمک کردند. از طرف دیگر هم با استادان و معلم‌هایی برخورد داشتم که این مسیر را برای من هموارتر کردند. به سمت چیزهایی که به آنها علاقه‌مند بودم حرکت می‌کردم و سعی در شناخت مسیر و هدف اصلی خود داشتم اما با توجه به سن کم و فضاهای کمی که حاکم بود، حس گنگی و مبهمی در من وجود داشت. اکنون متخصصان زیادی وجود دارد که یک نوجوان می‌تواند با راهنمایی آنها به مسیر اصلی خود وارد شود.

من در آن زمان به چیزهای کم قانع نبوده و در عین کم‌تجربگی، طالب چیزها و رویاهای بزرگ بودم. به هر حال زمینه‌سازی کردم و از خود و علاقه مندی‌هایم شناخت پیدا کردم و تقریباً در جوانی به این نتیجه رسیدم که می‌توانم در عرصه هنری موفق باشم.

۳ علاقه به هنر در شما چه زمانی رخ داد و چه چالش‌هایی را پشت سر گذاشته‌اید که کمتر کسی از آن‌ها خبر است؟

علاقه به هنر از اواخر کودکی و

اوایل نوجوانی در من وجود داشت. من در آن زمان فیلم‌های زیادی از شدت علاقه تماشا می‌کردم و به هنر علاقه داشتم. در آن سال‌ها فکر می‌کردم تنها نام آن علاقه است اما بعد از شروع دوران جوانی، هنر را جدی‌تر آغاز کردم. یکی از چالش‌های بزرگی که در نوجوانی با آن روبه‌رو بوده‌ام این بود که نمی‌دانستم از کجا باید آغاز و باید چه کاری کنم. بعد از مدتی به این درک رسیدم که علاقه مندی‌های هر فردی با یکدیگر متفاوت است. کارم را با نمایش‌های تئاتری آغاز کردم. در حضور خانواده و اقوام نمایش بازی می‌کردم. در مدرسه نیز همین کار را پیش می‌برد و اغلب در فضای سینما و فیلم و تئاتر بودم. در نهایت همان‌طور که اشاره کردم اوایل جوانی به شناخت دقیق‌تری از خود رسیدم.

۴ ویژگی‌ها و چالش‌های ساخت یک فیلم بیوگرافی چیست؟

یکی از ویژگی‌های فیلم بیوگرافی این است که شما در حال ساخت فیلم از کسی که وجود داشته و شما نمی‌توانید در آن فیلم بیش از حد خیالپردازی کنید. یکی از چالش‌های بزرگی که با آن روبه‌رو بودیم، گذشت زمان کم از شهادت شهید رضایی نژاد و حساسیت خانواده و دوستان او بابت این موضوع بود چرا که قبلاً سابقه چین کاری را داشتم اما به سرانجام نرسیده، باید به شکلی این فیلم را می‌ساختیم که شبیه مستند نباشد و مخاطب خسته نشود. ما باید فیلم را بر اساس سلیقه مخاطب تنظیم می‌کردیم و ترس از این وجود داشت که خانم پیرانی،

برخلاف واقعیت دید بازی نداشته باشند و این پروژه با شکست مواجه شود. البته باید این را بگویم که خانم پیرانی با دید بازی که داشتند، کمک زیادی در تولید این فیلم کردند. شکر خدا توانستیم روح واقعی در زندگی خانم پیرانی و همسرشان را در فیلم نشان بدهیم.

۵ ایده ساخت این فیلم از کجا و چه زمانی در شما ایجاد شد؟ چه مواردی باعث شد تا از ساخت این فیلم منصرف نشوید؟

ایده ساخت این فیلم همیشه در ذهن من و دیگر تولیدکنندگان این فیلم وجود داشت و همیشه فکر می‌کردیم که چگونه می‌توانند یک نفر را در کنار خانواده خود به طرز وحشیانه‌ای و در کنار فرزند ۴ ساله‌اش به شهادت برسانند. بالاخره تصمیم گرفتیم که به صورت جدی درباره این موضوع تحقیق کنیم و کلید ساخت فیلم را بزنیم.

۶ برای کسانی که این فیلم را هنوز تماشا نکرده‌اند، کمی از زاویه دید این فیلم تعریف کنید.

فیلم هناس بیشتر از سیاسی بودن، یک اثر عاشقانه است. به نظرم خانم‌ها می‌توانند با تماشای این فیلم، حس این که یک زن چگونه برای زندگی و رابطه احساسی خود تلاش می‌کند و می‌جنگد را درک کنند. فیلم هناس از زاویه دید همسر شهید رضایی نژاد روایت می‌شود و بیشتر یک فیلم زنانه است. امیدوارم مخاطبانی که این فیلم را تماشا نکرده‌اند، بعد از مشاهده فیلم راضی باشند.

۷ در مسیر ساخت این فیلم، چه سختی‌هایی روبه‌روی راه شما قرار گرفت و چگونه از آنها گذر کردید؟

به نظرم فیلمسازی در کل سختی‌های خود را دارد. از انتخاب سوژه تا چگونه جذاب کردن آن یکی از چالش‌های بزرگ است. کیفیت مطلوب و خوش ریتم بودن فیلمنامه نیز بسیار اهمیت دارد و هزاران چیز مختلف باعث می‌شود که فیلمسازی پروسه سختی داشته باشد، ما حتی بعد از تولید هم چالش‌های فراوانی داشتیم و می‌خواستیم خودمان را به جشنواره برسانیم اما با تمام این توضیحات عشق به این کار و این موضوع باعث لذت سختی‌ها در ما شد.

۸ نوجوانان چگونه می‌توانند به سقف آرزوی خود برسند؟ آیا شما به سقف آرزوی خود

رسیده‌اید؟

رویا و آرزو؛ نوجوان باید به نظرم این دو مورد را داشته باشد و آینده را برای خود یک جای بزرگ و تاثیرگذار ترسیم کند. ایمان و صبر و واقعگرایی بودن در بین این پروسه بسیار مهم است. به عقیده من داشتن یک رویا باعث می‌شود که آدم تلاش خود را در مسیر علاقه خود آغاز کند و خسته نشود. قطعاً سقف آرزوهای من در حال حاضر این فضا نیست و یقین دارم که با کمک خدا می‌توانم به سقف رویاهای بزرگ‌تر خود نیز برسم.

۹ آیا هر کسی که علاقه به فیلمسازی داشته باشد، می‌تواند به این عنوان برسد و اگر می‌تواند، چگونه؟

در سوالات قبلی نیز اشاره کردم که اگر کسی علاقه به فیلمسازی دارد، باید واقع بینانه ببیند که آیا علاقه به ساخت فیلم دارد یا نه. آدم‌ها به شهرت علاقه دارند و سینمایی از مکان‌هایی است که در آن شهرت وجود دارد و افراد زیادی علاقه به این مساله دارند اما باید همه بدانند که مسیر بسیار سختی دارد و به همین سادگی‌ها نیست. کسانی که به فیلمسازی علاقه دارند باید به جواب این که آیا علاقه واقعی به این حرفه دارند، برسند و باید با استادان و مشاوران باتجربه‌ای گفت‌وگو کنند تا بعد از قطعی شدن این موارد پا به عرصه تلاش برای سینما بگذارند.

من نیز روزهای زیادی را ناامید و سخت پشت سر گذاشته‌ام اما مدام به خود انرژی می‌دادم تا بتوانم بیشتر از قبل تلاش کنم. نوجوان‌ها باید اول خودشان را بشناسند و بعد به وسیله افراد خوش نیت راه درست خود را پیدا کنند و در مرحله آخر باید صبوری کنند در مسیر سختی‌های سینما.

۱۰ فیلم هناس چقدر به زندگی واقعی شهید زمانه ما نزدیک است؟

ما سعی کردیم برداشت آزادی از زندگی خانم پیرانی و شهید رضایی نژاد داشته باشیم و این فیلم به روح کلی زندگی این دو بزرگوار نزدیک است و سعی کردیم پایبند باشیم به داستان اصلی زندگی و ماجرای آن. البته بعد از تایید فیلم توسط خانم پیرانی و نزدیک بودن فضای فیلم به زندگی این دو عزیز، بسیار خوشحال شدیم که توانستیم کار کوچکی برای این خانواده عزیز کنیم.

گپ و گفت

ضمیمه نوجوان

شماره ۱۳۴ ■ بهمن ۱۴۰۱

نوجوانان

امیرحسین علی نیافر